

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

СЕКЦІЯ № 2: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....118

1. Андреева Т.Г. Психологічні особливості та механізми керування емоційним станом підлітків118
2. Алаторських І.В. Профільне навчання української мови та літератури: шлях до особистісної самореалізації учнів 129
3. Вівсюк О.О. Логіка успіху: як знання математики відкривають двері до престижних професій 140
4. Волянська Т.М. Навчання зарубіжної літератури в умовах профільної старшої школи – сучасні виклики та можливості 147
5. Gilko A. Teaching english in profile secondary school: modern challenges and innovative approaches 157
6. Довганюк С.О. Профорієнтаційний потенціал уроків української мови та літератури в умовах профільного навчання 164
7. Демченко В.В. Формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури у процесі використання ігрових видів спорту 174
8. Данілова І.В. Дослідницько-пошукова діяльність дошкільників як умова формування їх пізнавальних інтересів 178
9. Du Jingyi The role of visual arts in developing ethnocultural competence of modern school students 191
10. Зубрицька С.П. Старша профільна школа як простір особистісного та професійного становлення 198
11. Захарова А.А. Розвиток старшої профільної школи в умовах сучасних освітніх трансформацій 205
12. Іванова І.В. Профорієнтація в початковій школі як важлива складова формування особистості учня 212
13. Калінчук Л.О. Психолого-педагогічні особливості формування світогляду учнів підліткового віку під впливом комунікаційних технологій 222
14. Кораблев В.В. Сучасна інтроспекція параметрів застосування освітньої робототехніки у розрізі STEM-освітньої моделі навчання 236
15. Люлька О.С. Ідеї та практики Нової української школи у викладанні мистецтва в профільній старшій школі 241
16. Мороз Н.О. Профорієнтаційна робота з учнями початкової ланки у Новій українській школі 251
17. Маркітан С.В. Сучасний урок географії в старших класах: від карти до життєвих рішень 259
18. Прокопенко Т.В. Психолог у статусі кар’єрного радника: реалізація концепції профільного навчання в Новій українській школі 265
19. Павловська Ю.М. Пізнання власних здібностей як основа ранньої профорієнтації учнів початкової школи 275

Зубрицька Світлана Петрівна,
директорка
Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області

СТАРША ПРОФІЛЬНА ШКОЛА ЯК ПРОСТІР ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Актуальність дослідження. Сучасні виклики, що постали перед українською освітою в умовах реформування та воєнного стану, вимагають переосмислення ролі старшої школи у формуванні життєвих і професійних орієнтирів учнів. Особливої актуальності набуває старша профільна школа як освітній простір, у якому учень отримує можливість усвідомлено обрати подальшу освітню траєкторію та закласти підґрунтя власного професійного становлення.

Реформа «Нова українська школа» визначає профільну старшу школу як завершальний етап формування компетентної, відповідальної та соціально активної особистості [1]. У цьому контексті профорієнтаційна діяльність набуває практичного значення, оскільки дозволяє поєднати освітній процес із реальними потребами громади та ринку праці.

Виклад основного матеріалу. Модернізація національної освіти в Україні є складним і багатограним процесом, спрямованим на приведення освітньої системи у відповідність до сучасних викликів і потреб суспільства. Вона охоплює оновлення змісту освіти, цифровізацію освітнього процесу, розвиток професійної компетентності педагогів, децентралізацію управління освітою та інтеграцію в європейський і світовий освітній простір [2].

Одним із ключових напрямів модернізації національної освіти є впровадження профільного навчання у старшій школі. Профільна освіта орієнтована на індивідуалізацію навчання, врахування освітніх інтересів і здібностей учнів, а також на формування готовності до самостійного прийняття рішень.

Важливу роль у реалізації профільного навчання відіграє система професійної орієнтації. Саме з цією метою в Україні розпочато національне пілотування системи профорієнтації дітей і підлітків у 396 територіальних громадах. Ініціатива спрямована на створення цілісної, стійкої та доступної моделі супроводу учнів у виборі майбутньої професії та є складовою третього етапу реформи «Нова українська школа» – розвитку старшої профільної школи [3].

Упродовж 2025–2027 років у громадах забезпечується експертний супровід створення профорієнтаційних систем, підготовка кар’єрних координаторів і радників, інтеграція профорієнтаційних курсів у навчальні плани закладів загальної середньої освіти. Особливу увагу приділено курсу за вибором для учнів 8–9 класів, який допомагає підліткам усвідомити власні інтереси, здібності та можливості подальшого навчання [4].

Нерубайська територіальна громада увійшла до переліку громад – учасниць національного пілотування системи профорієнтації дітей і підлітків. Нерубайський академічний ліцей №1 було визначено як локацію реалізації проєкту. Для нашого закладу це є логічним продовженням багаторічної роботи над упровадженням інноваційних освітніх практик, розвитку партнерства з громадою та створення безпечного й мотивувального освітнього середовища.

Наразі пілотування системи профорієнтації дітей і підлітків реалізується в межах Швейцарсько-українського проєкту DECIDE. Участь нашого ліцею у проєкті дозволила вибудувати системний підхід до профорієнтаційної роботи, залучивши учнів, педагогів, батьків та представників громади. Знаковою подією стало проведення 16 січня 2026 року інформаційно-комунікаційного заходу «Майбутнє, яке обираємо МИ: як громада підтримує вибір професії». У заході взяли участь учні, батьки, педагоги, представники місцевої влади та освітні експерти. Формат групової роботи, аналіз професійних галузей, знайомство з кар’єрними радниками сприяли усвідомленню складності й відповідальності професійного вибору, а також важливості супроводу з боку школи та громади [5].

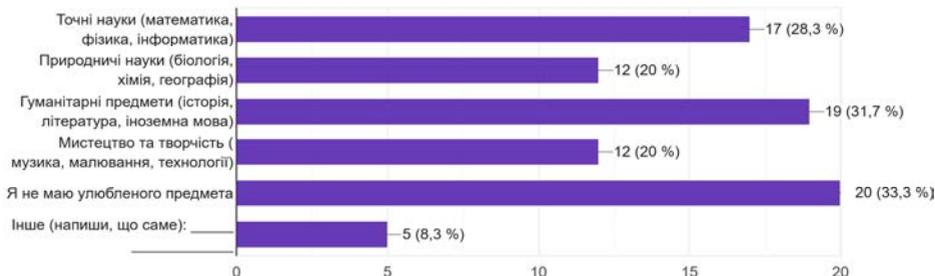
Важливим елементом реалізації національного пілотування системи профорієнтації є вивчення освітніх інтересів, нахилів та ціннісних орієнтацій учнів. З цією метою у Нерубайському академічному ліцеї № 1 було проведено анкетування серед учнів, у якому взяли участь 60 респондентів, учні 8-9 класів. Метою опитування було виявлення освітніх інтересів, особистісних сильних сторін, професійних намірів та чинників, що впливають на вибір майбутньої професії.

Отримані результати стали підґрунтям для осмислення запитів учнів та коригування профорієнтаційної роботи відповідно до принципів Нової української школи [6].

Аналіз відповідей на запитання «Який твій улюблений предмет у школі?» засвідчив значну диференціацію навчальних інтересів учнів. Найбільшу кількість виборів отримали гуманітарні предмети (31,7 %) та точні науки (28,3 %), що свідчить про наявність як гуманітарного, так і природничо-математичного освітніх векторів. Водночас 33,3 % опитаних зазначили, що не мають улюбленого предмета, що є тривожним сигналом і вказує на необхідність посилення мотиваційної та профорієнтаційної складової освітнього процесу. Це вказує на необхідність посилення прикладної складової навчання та зв'язку змісту освіти з реальним професійним середовищем. Така ситуація підтверджує актуальність запровадження профільного навчання, яке дозволяє пов'язати навчальні предмети з реальними професійними перспективами.

Який твій улюблений предмет у школі? (Можна обрати кілька варіантів)

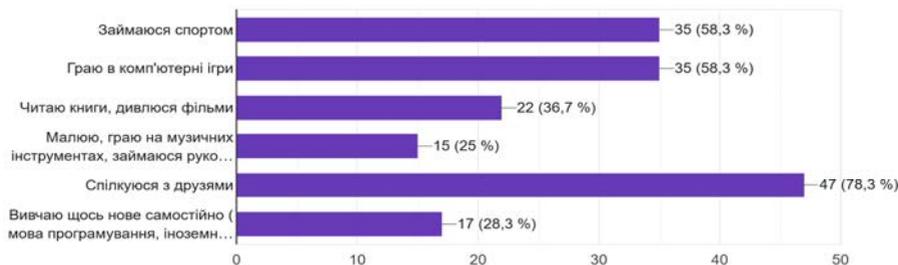
60 ответов

Аналіз дозвільлевої діяльності показав, що більшість учнів віддають перевагу спілкуванню з ровесниками, заняттям спортом та цифровим формам дозвілля. Менша частка учнів займається самостійним навчанням. З огляду на це, профільна старша школа має створювати умови для розвитку пізнавальної автономії та навичок навчання впродовж життя.

Як ти проводиш свій вільний час? (Можна обрати кілька варіантів)

60 ответов

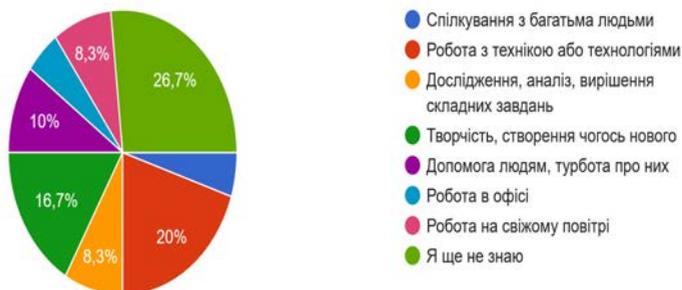
У блоці, присвяченому самооцінці особистісних якостей, учні найчастіше визначали себе як уважних до деталей і таких, що люблять точність (41,7 %), а також здатних знаходити спільну мову з людьми (40 %). Водночас лише 23,3 % респондентів вважають себе здатними швидко приймати рішення. Отримані дані підтверджують необхідність цілеспрямованого розвитку м'яких навичок

(soft skills), зокрема відповідальності, ініціативності та лідерства, у межах освітнього процесу старшої профільної школи .

У блоці ціннісних орієнтацій учнів домінують прагнення до високої заробітної плати (86,7 %) та стабільності у майбутньому (61,7 %). Професійні очікування учнів здебільшого пов'язані з матеріальною стабільністю та впевненістю в майбутньому, проте значна частина респондентів також орієнтується на роботу за покликанням. Це підтверджує необхідність поєднання економічної доцільності та особистісної самореалізації при виборі професійного шляху, що і є завданням сучасної профорієнтації.

Що для тебе найцікавіше в майбутній роботі? (Обери один варіант)

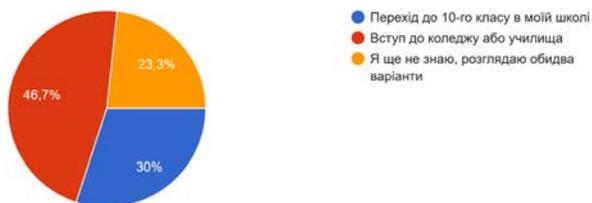
60 ответов

Аналіз професійних інтересів учнів засвідчив високий рівень невизначеності: 26,7 % опитаних відповіли «Я ще не знаю», обираючи найбільш цікаву для себе майбутню діяльність. Водночас найбільший інтерес викликає робота з технікою та технологіями (26,7 %) і робота на свіжому повітрі (20 %). Ці дані підтверджують важливість раннього ознайомлення учнів з реальним світом професій через екскурсії, практики та співпрацю з роботодавцями.

Аналіз намірів щодо продовження навчання після 9 класу показав, що частина учнів орієнтується на вступ до коледжів і училищ, інші – на продовження навчання в академічному ліцеї, а третина ще не визначилася. Така ситуація підтверджує необхідність гнучкої моделі старшої профільної школи, яка враховує різні освітні траєкторії.

Який варіант продовження навчання після 9-го класу ти розглядаєш?
60 ответов

Отже, аналіз діаграм переконливо доводить, що старша профільна школа має стати простором підтримки, консультування та розвитку, де кожен учень отримує можливість краще пізнати себе, світ професій і зробити відповідальний вибір свого майбутнього.

Практичний досвід участі ліцею в пілотуванні довів ефективність командної роботи, партнерства з громадою та залучення кар'єрних радників як важливих чинників успішної профорієнтаційної діяльності.

Висновки. Таким чином, старша профільна школа є важливим простором особистісного та професійного становлення учнів. Результати практичної діяльності Нерубайського академічного ліцею № 1 підтверджують, що системна профорієнтаційна робота сприяє усвідомленому вибору освітнього та професійного шляху, а також заснована на партнерстві школи, громади, бізнесу та закладів вищої освіти, створює умови для усвідомленого вибору життєвого шляху та підвищення мотивації до навчання.

Досвід участі Нерубайського академічного ліцею № 1 в національному пілотуванні системи профорієнтації підтверджує, що інвестиції в розвиток старшої профільної школи є інвестиціями в майбутнє громади та держави загалом. Саме через підтримку учня в момент вибору формується відповідальний громадянин, здатний реалізувати свій потенціал на благо України.

Подальший розвиток профільної старшої школи потребує розширення партнерства з громадою, закладами професійної та вищої освіти, роботодавцями, а також постійного аналізу освітніх запитів і потреб учнів.

Список використаних джерел

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».
2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні: шляхи модернізації. К.: Грамота, 2019.
3. Матеріали Міністерства освіти і науки України щодо розвитку старшої профільної школи.
4. Аналітичні матеріали Швейцарсько-українського проєкту DECIDE.
5. Матеріали інформаційно-комунікаційного заходу Нерубайського академічного ліцею. 2026. №1.
6. Державний стандарт базової середньої освіти. К., 2020.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

